

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

UDK: 378.147:811.111

PARAMEDITSINA YO'NALISHI TALABALARIGA INGLIZ TILINI O'QITISHDA KREATIV STRATEGIYALAR

Yaxshiboyeva Gulbahor Oybek qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Ingliz tili amaliy fanlari kafedrasida dotsenti.

Email: gulbahoryakhshiboyeva@icloud.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada parameditsina yo'nalishida tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishda kreativ pedagogik strategiyalardan foydalanishning ahamiyati yoritiladi. Zamonaviy tibbiyot va tez tibbiy yordam tizimining xalqaro miqyosda rivojlanishi bo'lajak paramediklardan nafaqat kasbiy bilim va ko'nikmalarni, balki xorijiy tilda samarali muloqot qila olish kompetensiyasini ham talab etmoqda. An'anaviy ingliz tili mashg'ulotlarida tibbiy terminlarni yodlash va grammatik mashqlarni bajarishga haddan tashqari e'tibor berilishi talabalarining amaliy kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish imkoniyatlarini cheklashi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, raqamli storytelling, gamifikatsiya, rolli o'yinlar, virtual klinik simulyatsiyalar, case-study, hamkorlikdagi ta'lim va vizual strategiyalar kabi kreativ metodlardan foydalanish samarali yechim sifatida qaraladi. Ushbu yondashuvlar talabalarni real kasbiy vaziyatlarga tayyorlash, tibbiy terminologiyani kontekst asosida o'zlashtirish, og'zaki muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish, mustaqil ta'lim olish qobiliyatini shakllantirish hamda ingliz tilida muloqot qilishdagi psixologik to'siqlarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: parameditsina, tibbiy ingliz tili, kreativ pedagogika, EMP, kommunikativ kompetensiya, klinik simulyatsiya, gamifikatsiya, raqamli ta'lim, kasbiy muloqot, talaba avtonomiyasi.

ТВОРЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРЕПОДАВАНИЮ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ, ОБУЧАЮЩИМСЯ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ «СКОРАЯ МЕДИЦИНСКАЯ ПОМОЩЬ»

Аннотация: В данной статье рассматривается значение использования креативных педагогических стратегий в обучении английскому языку студентов направления «Парамедицина». Современное развитие системы здравоохранения и скорой медицинской помощи требует от будущих парамедиков не только профессиональных знаний и навыков, но и способности эффективно общаться на иностранном языке. Чрезмерное внимание к заучиванию медицинской терминологии и выполнению традиционных грамматических упражнений может ограничивать развитие практических коммуникативных навыков студентов. В связи с этим рассматриваются такие креативные методы, как цифровое повествование, геймификация, ролевые игры, виртуальные клинические симуляции, обучение на основе кейсов, совместная работа и визуальные стратегии. Данные подходы способствуют подготовке студентов к

реальным профессиональным ситуациям, усвоению медицинской терминологии в контексте, развитию устной речи, самостоятельности и снижению языковой тревожности.

Ключевые слова: парамедицина, медицинский английский, креативная педагогика, ESP, коммуникативная компетенция, клиническая симуляция, геймификация, цифровое обучение, профессиональная коммуникация.

CREATIVE STRATEGIES FOR TEACHING ENGLISH TO PARAMEDICINE STUDENTS

Abstract: This article examines the role of creative pedagogical strategies in teaching English to students majoring in paramedicine. The development of modern healthcare and emergency medical services requires future paramedics to possess not only professional knowledge and skills but also the ability to communicate effectively in English. Excessive emphasis on memorizing medical terminology and completing traditional grammar exercises may limit students' opportunities to develop practical communicative competence. Therefore, creative approaches such as digital storytelling, gamification, role-play, virtual clinical simulations, case-based learning, collaborative learning, and visual thinking strategies are considered effective tools for teaching medical English. These approaches can prepare students for authentic professional situations, facilitate contextualized learning of medical terminology, improve oral communication skills, promote learner autonomy, and reduce anxiety when communicating in English.

Keywords: paramedicine, medical English, creative pedagogy, ESP, communicative competence, clinical simulation, gamification, digital learning, professional communication, learner autonomy.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli ta'limning jadal rivojlanishi xorijiy tillarni kasbiy yo'nalishlarga integratsiya qilish masalasini yanada dolzarb qilmoqda. Ayniqsa, tibbiyot va tez tibbiy yordam sohasida xalqaro hamkorlikning kuchayishi kelajakdagi mutaxassislardan kasbiy bilimlar bilan bir qatorda xorijiy tillarda samarali muloqot qilish qobiliyatini ham talab etmoqda.

Paramediklar favqulodda vaziyatlarda bemorlar, ularning yaqinlari, shifokorlar, hamshiralar, dispetcherlar va boshqa tibbiyot xodimlari bilan tez va aniq muloqot qilishlari zarur. Bunday vaziyatlarda noto'g'ri tushunilgan yoki noaniq berilgan ma'lumot bemorning holatiga bevosita ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli paramedicsina

yo'nalishi talabalariga ingliz tilini o'rgatishda umumiy til kompetensiyasidan tashqari **kasbiy kommunikativ kompetensiyani** shakllantirish muhim hisoblanadi.

English for Specific Purposes (ESP) yondashuvi talabalarning ingliz tilini kelajakdagi kasbiy faoliyati bilan bog'lash imkonini beradi. Paramedicsina talabalariga mo'ljallangan ingliz tili darslarida *patient assessment, vital signs, emergency care, first aid, trauma, bleeding, fracture, respiratory distress, chest pain, unconsciousness* kabi terminlar bilan bir qatorda ushbu birliklardan real kommunikativ vaziyatlarda foydalanish ko'nikmasini rivojlantirish lozim.

Kreativ pedagogika faqatgina ijodiy yoki badiiy topshiriqlar bilan chegaralanmaydi. U muammolarni noodatiy yo'l bilan hal qilish, mustaqil fikrlash, hamkorlik qilish, turli vaziyatlarga moslashish va tilni real kontekstlarda qo'llash imkoniyatlarini ham o'z ichiga oladi.

Maley va Peachey (2015) kreativ faoliyatlar o'quvchilarning kognitiv faolligi, motivatsiyasi va til mahsuldorligini oshirishini ta'kidlaydi. Bu tamoyil paramedicsina talabalari uchun ayniqsa muhim, chunki ular ingliz tilini faqat akademik maqsadlarda emas, balki kelajakdagi professional faoliyatlarida ham qo'llashlari mumkin.

Masalan, talabaga *"The patient has difficulty breathing"* gapini shunchaki tarjima qildirish o'rniga, *"Siz tez yordam paramedigi sifatida nafas olishida qiyinchilik bo'lgan bemor bilan qanday muloqot qilasiz?"* degan vaziyat berilishi mumkin. Bunda talaba yangi so'zlarni yodlash bilan cheklanmay, ularni kasbiy kommunikativ vaziyatda qo'llaydi.

Paramedicsina talabalariga ingliz tilini, ayniqsa onlayn muhitda o'qitishda bir qator muammolar mavjud.

Birinchidan, **tibbiy terminlarni mexanik yodlash** talabalarning lug'at boyligini oshirishi mumkin, biroq terminlardan amaliy foydalanish ko'nikmasini har doim ham shakllantirmaydi.

Ikkinchidan, **real klinik muloqotning yetishmasligi** talabalarning bemor bilan suhbatlashish, anamnez yig'ish, simptomlarni aniqlash va bemorga ko'rsatma berish kabi ko'nikmalarini rivojlantirishni qiyinlashtiradi.

Uchinchidan, **bir xil turdagi onlayn mashqlarning takrorlanishi** talabalarning qiziqishini pasaytirishi mumkin.

To'rtinchidan, ingliz tilida gapirish jarayonidagi **til va psixologik to'siqlar** talabalarning o'z bilimlarini amalda namoyish etishiga xalaqit berishi mumkin. Shu sababli dars jarayoniga kreativ va interaktiv metodlarni kiritish muhim ahamiyatga ega.

METODOLOGIYA

1. Raqamli storytelling

Digital storytelling, ya'ni raqamli hikoyalash paramedicsina talabalarining yozish, gapirish, lug'at boyligi va voqealarni ketma-ket ifodalash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun samarali vosita hisoblanadi.

Masalan, talabalar **"A Road Traffic Accident"**, **"An Emergency Call"** yoki **"A Patient with Chest Pain"** mavzularida qisqa raqamli hikoya yaratishlari mumkin. Bunda Canva, Google Slides yoki boshqa raqamli vositalardan foydalanish mumkin.

Talaba voqea rivojini ingliz tilida tasvirlaydi:

Emergency call → Arrival at the scene → Patient assessment → First aid →

Communication with the hospital → Patient transportation

Ushbu faoliyat orqali talabalar yangi tibbiy terminlarni izolyatsiya qilingan holda emas, balki mazmunli kontekstda o'zlashtiradilar.

2. Gamifikatsiya

Gamifikatsiya tibbiy terminologiya va grammatikani o'rganishni qiziqarli va interaktiv jarayonga aylantirish imkonini beradi.

Kahoot, Quizizz va Wordwall kabi platformalar orqali:

- tibbiy terminlarni aniqlash;

- simptom va kasalliklarni moslashtirish;
- tibbiy jihozlarni nomlash;
- bemorga beriladigan ko'rsatmalarni tanlash;
- grammatik strukturalarni takrorlash

kabi topshiriqlarni tashkil qilish mumkin.

Masalan, "Guess the Medical Term" o'yinida o'qituvchi biror tibbiy holatni tavsiflaydi, talabalar esa tegishli terminni topadilar. Bunday faoliyatlar takroriy mashqni raqobat va qiziqish elementlari bilan boyitadi.

3. Rolli o'yin va virtual klinik simulyatsiya

Rolli o'yin paramedicsina talabalariga ingliz tilida kasbiy muloqotni o'rgatishda eng samarali strategiyalardan biridir.

Onlayn mashg'ulotlarda talabalar Zoom yoki Google Meet kabi platformalarning kichik guruh xonalaridan foydalanib, quyidagi rollarni bajarishlari mumkin:

- paramedic;
- patient;
- patient's relative;
- emergency dispatcher;
- doctor;
- nurse.

Masalan, bir talaba paramedik, ikkinchi talaba esa ko'krak qafasida og'riqdan shikoyat qilayotgan bemor rolini bajaradi. Paramedik bemorga savollar beradi, simptomlarni aniqlaydi, hayotiy ko'rsatkichlar haqida ma'lumot oladi va tegishli ko'rsatmalar beradi.

Bu jarayonda quyidagi kommunikativ birliklar amaliy tarzda o'zlashtiriladi:

"What happened?"

"Where does it hurt?"

"How long have you had this pain?"

"Are you having difficulty breathing?"

"Please stay calm."

"I am going to check your blood pressure."

4. Case-based learning

Case-based learning, ya'ni vaziyatli ta'lim paramedicsina talabalari uchun ingliz tili va kasbiy bilimlarni integratsiya qilish imkonini beradi.

Bu usul bir vaqtning o'zida ingliz tili, tibbiy terminologiya, tanqidiy fikrlash va kasbiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi.

5. Hamkorlikdagi raqamli ta'lim

Padlet, Google Docs va boshqa hamkorlik platformalari yordamida talabalar birgalikda ingliz tilidagi kasbiy materiallarni yaratishlari mumkin.

Masalan, guruhlar quyidagi loyihalarni bajarishi mumkin:

- "Emergency Vocabulary Bank";
- "First Aid Expressions";
- "Patient Assessment Checklist";
- "Emergency Communication Phrases";
- "Medical Equipment Dictionary".

Hamkorlikdagi faoliyat talabalarni bir-biridan o'rganishga, fikr almashishga va o'z bilimlarini mustaqil ravishda rivojlantirishga undaydi.

6. Vizual fikrlash strategiyalari

Tibbiy terminologiyaning katta hajmi uni vizual vositalar orqali o'zlashtirishni samaraliroq qilishi mumkin. Mind map, diagramma, flowchart va infografikalardan foydalanish talabalar uchun murakkab tibbiy jarayonlarni tizimlashtirishga yordam beradi.

Masalan, bemorni dastlabki baholash jarayoni quyidagicha vizuallashtirilishi mumkin:

Scene safety → Primary assessment → Airway → Breathing → Circulation →
Patient history → Secondary assessment → Treatment → Transportation

Talabalar ushbu sxemani ingliz tilida mustaqil yaratishlari orqali ham kasbiy bilimlarini, ham ingliz tilidagi terminologiyasini mustahkamlaydilar.

7. Video asosida ta'lim

Autentik yoki maxsus tayyorlangan tibbiy videolardan foydalanish talabalarga real kasbiy muloqot namunalarini ko'rsatish imkonini beradi.

Video asosidagi mashg'ulotlarda talabalar:

- yangi tibbiy terminlarni aniqlash;
- bemor va paramedik o'rtasidagi dialogni tahlil qilish;
- asosiy kommunikativ iboralarni ajratish;
- dialogni qayta tiklash;
- o'zlarining qisqa klinik dialoglarini yozib olish

kabi topshiriqlarni bajarishlari mumkin.

Bu usul ayniqsa listening va speaking ko'nikmalarini birgalikda rivojlantirish uchun foydalidir.

Paramedicsina talabalariga ingliz tilini o'qitishda kreativ strategiyalardan foydalanish bir qator ijobiy natijalarga olib kelishi mumkin.

Avvalo, talabalar **ingliz tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini** oshiradi, chunki o'quv materiallari ularning kelajakdagi kasbiy faoliyati bilan bevosita bog'lanadi.

Ikkinchidan, tibbiy terminlar **kontekst asosida o'zlashtirilgani** sababli ularning uzoq muddatli xotirada saqlanish imkoniyati ortadi.

Uchinchidan, rolli o'yin va klinik simulyatsiyalar talabalarning **professional kommunikativ kompetensiyasini** rivojlantiradi.

To'rtinchidan, case-study va muammoli vaziyatlar **tanqidiy fikrlash va muammoni hal qilish ko'nikmalarini** shakllantirishga yordam beradi.

Beshinchidan, raqamli va hamkorlikdagi topshiriqlar **talaba avtonomiyasini** rivojlantirib, mustaqil ta'lim olishga undaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, paramedicsina yo'nalishi talabalariga ingliz tilini o'qitish faqat tibbiy terminlarni yodlash yoki grammatik mashqlarni bajarish bilan cheklanmasligi lozim. Bo'lajak paramediklar ingliz tilidan real professional vaziyatlarda foydalanish, bemorlar bilan muloqot qilish, simptomlarni aniqlash, ko'rsatmalar berish va boshqa tibbiyot xodimlariga ma'lumot yetkazish qobiliyatiga ega bo'lishlari zarur.

Kreativ pedagogik strategiyalar — raqamli storytelling, gamifikatsiya, rolli o'yinlar, virtual klinik simulyatsiyalar, case-based learning, hamkorlikdagi raqamli loyihalar va vizual fikrlash — bunday kompetensiyalarni shakllantirish uchun samarali vosita bo'la oladi.

Shuningdek, kreativ yondashuvlar ingliz tili darslarini talabalar uchun mazmunli, interaktiv va kasbiy jihatdan dolzarb qiladi. Shu sababli paramedicsina yo'nalishida English for Specific Purposes kurslarini ishlab chiqishda kreativ va raqamli metodlardan tizimli foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Kelgusidagi tadqiqotlarda mazkur strategiyalarning paramedicsina talabalarining tibbiy ingliz tili lug'at boyligi, speaking va listening ko'nikmalari, professional kommunikativ kompetensiyasi hamda o'quv motivatsiyasiga uzoq muddatli ta'sirini empirik jihatdan o'rganish maqsadga muvofiq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Maley, A., & Peachey, N. (2015). *Creativity in the English Language Classroom*. British Council.
2. Nation, I. S. P. (2009). *Teaching ESL/EFL Listening and Speaking*. Routledge.
3. Richards, J. C. (2013). *Curriculum Approaches in Language Teaching*. Cambridge University Press.
4. Warschauer, M. (2011). *Learning in the Cloud: How (and Why) to Transform Schools with Digital Media*. Teachers College Press.
5. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. (1998). *Developments in English for Specific Purposes: A Multi-disciplinary Approach*. Cambridge University Press.

6. Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach*. Cambridge University Press.